مقاومت جامعه محلی در برابر احیای تالاب تالش

فصلی برای جان کندن «جوکندان»

ترانه بنی یعقوب
گزارش‌نویس

عکس: ایران

کار به جایی رسیده که اگر تالابی، کوهی، رودخانه‌ای، جنگلی دور از دسترس غیربومی‌ها و مسافران کنجکاو مانده باشد، خود اهالی آستین بالا می‌زنند و نفله‌اش می‌کنند؛ نمونه‌اش تالاب «جوکندان» منطقه حفاظت شده «لیسار» تالش که نمی‌دانم اسمش را شنیده‌اید یا نه.

فعالان زیست محیطی گیلان می‌گویند خیلی از مشکلات این استان پشت طبیعت زیبایش پنهان شده و خیلی‌ها نمی‌دانند دقیقاً پشت این همه سرسبزی چه می‌گذرد و چه مشکلات عظیمی وجود دارد.

با اعضای انجمن «شقایق‌های وحشی هیرکانی» در یک ظهر گرم تابستانی راهی جوکندان تالش می‌شوم. نمی‌دانم تصویرتان از تالاب چیست؟ برای من که تالاب با انزلی معنا می‌شود؛ دریاچه‌ای پر آب و نیزاری سبز در ساحل و پرندگان کمیاب. اما جوکندان هیچ شباهتی به تصور من ندارد؛ نواری هفت کیلومتری در امتداد دریا با عرض متوسط ۴۰۰ متر و تکه تکه. چرا؟ چون جا به جا تالاب را خشکانده‌اند و تبدیل به مزرعه کرده‌اند؛ برنج و کیوی ارزش آن را دارد که به خاطرش تالاب را خشکاند. جایی شالیزار را می‌خشکانند و ویلا می‌سازند، اینجا تالاب را می‌خشکانند و برنج می‌کارند. یکی از اهالی روستای «دایر کری» در حاشیه تالاب می‌گوید: «به‌خاطر چهارتا پرنده می‌خواهید نان ما را آجر کنید؟ خشک شده که شده به جهنم مگر من خشکش کرده‌ام؟ برای من نان زن و بچه‌ام مهم است.»

بعضی از بومیان کمترین آشنایی را با محیط زیست دارند و به برنامه‌های آموزش هم واکنش منفی نشان می‌دهند. اعضای انجمن شقایق‌های وحشی هیرکانی ۱۰ سال است که در این زمینه فعالیت می‌کنند؛ از جمع‌آوری زباله اطراف تالاب تا کار کردن روی برنامه‌های احیای آن و مقابله با بهره‌برداری‌های غیرمجاز از شن و ماسه ساحل و بریدن غیرقانونی درختان و آموزش و...

به‌گفته اعضای این انجمن تالاب جوکندان یکی از مناطق چهارگانه حفاظت شده محیط زیستی است و باید برای حفاظت از آن تدابیر خاصی اعمال شود، چرا که محل استراحت پرندگان بومی و غیربومی نادر است.

غلامرضا نورزاد، فعال محیط زیست و مدیرعامل مؤسسه شقایق‌های وحشی هیرکانی می‌گوید: «در تالاب جوکندان با بومی‌ها طرفیم و برخلاف بقیه جاها که مشکلات زیست محیطی را گردن گردشگر و مسافر می‌اندازند الان بومی‌های منطقه هستند که زمین‌های تالاب را تصرف کرده‌اند و حالا هم حاضر به عقب‌نشینی نیستند. هر وقت بحث احیای تالاب پیش می‌آید این محلی‌ها هستند که در برابر آن مقاومت می‌کنند.»

مزارع محلی‌ها را که بیشتر برنج و کیوی است می‌توان در بخش‌هایی از تالاب دید. در گوشه گوشه ساحل زیبای جوکندان هم چاله‌های بزرگی کنده‌اند که می‌گویند آثار برداشت از شن و ماسه است و این برداشت‌های غیرقانونی سطح ساحل را پایین آورده و پوشش گیاهی را تغییر داده اما خود بومی‌ها نیز بی‌توجه به همه این هشدارها شن و ماسه را برداشت می‌کنند و پای درخت‌های کیوی‌شان می‌ریزند.

نورزاد می‌گوید: «بومی‌ها می‌دانند اگر تالاب احیا شود، تصرفات‌شان پس گرفته می‌شود و اگر تالاب دوباره آبگیری شود نمی‌توانند زمین‌های جدیدی را تصرف کنند. برای همین موضوع تالاب پیچیده شده و آبگیری و احیای آن دائم به تأخیر می‌افتد.»

تالاب جوکندان به خاطر فعل و انفعالات اقلیمی و عقب نشینی دریا حدود ۳۰ سال پیش به وجود آمد و الان تا چشم کار می‌کند اطراف این تالاب، جنگل توسکا می‌بینی. جایی که توسکاها زیر آب شور دریا رفته‌اند تنه خشک درختان را می‌بینی که رویشان پرنده‌ها مشغول خواندن هستند. تالاب جوکندان را تا همین پنج شش سال پیش کمتر کسی می‌شناخت تا اینکه فعالان محیط زیست تالش درباره خطر از دست رفتنش هشدار دادند. این تالاب همچنین از جمله تالاب‌هایی است که پرنده شناسان، پرنده‌های نایاب و کمیابی را درآن ثبت کرده‌اند. این روزها تلاش‌های فعالان محیط زیست منطقه نتیجه داده و بودجه‌ای هم برای آبگیری اختصاص پیدا کرده بودجه‌ای که در کنار احیای تالاب قرار است فعالیت‌های گردشگری از جمله سایت پرنده نگری را هم پوشش دهد اما همان طور که گفته شد، اوضاع پیچیده‌تر از آن است که بشود به این راحتی‌ها مردم را به عقب‌نشینی از حریم تالاب راضی کرد.

از کنار پل چوبی که برای سایت پرنده‌نگری در تالاب تأسیس شده می‌گذریم. رویا بابایی، دیگر عضو انجمن شقایق‌های وحشی هیرکانی می‌گوید: «چند پل چوبی زده‌اند تا گردشگری را احیا کنند اما ما امیدوار بودیم قبل از بحث گردشگری خود تالاب احیا شود. شش هفت سال است که تالاب را خشکانده‌اند، مگر احیایش به این راحتی‌هاست؟ به عقیده ما احیای تالاب بر گردشگری اولویت دارد.»

آن طور که فعالان محیط زیست منطقه برایم می‌گویند محلی‌ها مسیر رودخانه را طوری منحرف کرده‌اند که آب آن مستقیم به دریا بریزد و وارد تالاب نشود تا براحتی بتوانند اراضی بیشتری را تصرف کنند. از بلندای پل چوبی نگاهی به تالاب می‌اندازم؛ چند قایق چوبی اطرافم می‌بینم. قایق‌هایی که حکایت از روزهای پرآب تالاب دارد. اما الان به سختی می‌توان قسمت‌های پرآب آن را دید. هرچند فعالان محیط زیست می‌گویند در برخی جاها عمق تالاب به یک و نیم متر می‌رسد و در بخش‌هایی دیگر ۴۰ سانت بیشتر نیست.

دقیقاً وسط تالاب یک مزرعه می‌بینم. نورزاد تأکید می‌کند: «می‌ترسیم از بکربودن اینجا سوءاستفاده شود. می‌ترسیم بدون سر و صدا هر بلایی به سرش بیاورند. خشک شدن این تالاب به نفع محلی‌هاست به همین خاطر این همه در برابر آبگیری مقاومت می‌کنند.»

از کنار پاسگاه محیط بانی می‌گذریم. باور کردنی نیست که همه این اتفاق‌ها در جایی می‌افتد که پاسگاه محیط بانی در چند قدمی‌اش قرار گرفته. زیر درختان توسکا آب جمع شده. گوشه گوشه تالاب نیزار و پوشش گیاهی متنوع می‌بینی و درخت‌های کاج دست کاشت. صدای پرندگان و صدای جیرجیرک‌ها یک لحظه قطع نمی‌شود. صدای پای چند عابری که از روی پل چوبی می‌گذرند تنها صدای انسانی است که جشن آرام طبیعت را آشفته می‌کند. زیبایی محیط مسحورکننده است. می‌گویند اینجا معدن اردک ماهی است و تا دلتان بخواهد صید غیرقانونی هم انجام می‌شود.

نورزاد می‌گوید: «آب تالاب از چند رودخانه تأمین می‌شود. اهالی برای تصرف زمین دهانه این رودخانه‌ها را به سمت دریا می‌برند. الان به محلی‌ها وعده داده شده که احیا جوری انجام شود که آب به سمت مزارع آنها نرود. زمین‌های قانونی حدود ۵۰ هزار متر است اما مزارع غیرقانونی چند برابر این مقدار است و تا ۲۰۰ هزار متر هم برآورد می‌شود.»

در قسمتی از تالاب سنگ زیادی ریخته شده؛ سنگ‌هایی که قرار بوده برای احیای تالاب و هدایت آب به درون آن استفاده شود اما فعلاً گوشه‌ای بی‌مصرف انبار شده. نورزاد می‌گوید: «این سنگ‌ها باید جوری جلو رودخانه چیده شوند تا آب را به‌سمت تالاب هدایت کنند اما با مقاومت بومی‌ها پروژه خوابید. با این اوضاع هیچ وقت تالاب پر نمی‌شود. ما نمی‌گوییم طرح‌های گردشگری مهم نیستند اما اول باید تالابی باشد تا در کنار آن طرح‌های گردشگری ایجاد شود یا نه؟ الان بیشتر تالاب خشک شده و منظره‌ای که می‌بینید تکه‌های باقی‌مانده از یک تالاب است که به تصرف مردم درآمده.»

فعالان محیط زیست تالش نگرانند. نگران از دست رفتن تالاب زیبای جوکندان، نگران آبشار «ویسادار» در نزدیکی «پره سر» که به تصرف کاسبان و سودجویان درآمده. نگران از دست رفتن طبیعت زیبای این آبشار که حالا با دود بلال و جوجه کباب محاصره شده. نگران جاده «گیسوم» و تونل زیبای جنگلی‌اش که این روزها تبدیل به بازار مکاره پیراهن فروشی و خرت و پرت فروشی شده و فروشندگانش نه مالیاتی می‌دهند نه اجاره مغازه‌ای. نگران طرح تعریض جاده‌های کوهستانی در غرب گیلان؛ جاده‌هایی که قرار است اصلاح هندسی شوند اما با این بهانه خیلی جاها طبیعت را خراب کرده‌اند. به قول فعالان محیط زیست تالش چه کسی است که از بیکاری و رنج اقتصادی خانواده‌ها بی‌خبر باشد اما این رنج نباید به قیمت از بین رفتن محیط زیست تمام شود. یک لحظه فکر کنید اگر تالاب جوکندان از دست برود، چه چیزهایی را با خود نابود خواهد کرد؟

> فعالان زیست محیطی تالش نگرانند؛ نگران از دست رفتن تالاب زیبای «جوکندان»، نگران آبشار «ویسادار» در نزدیکی «پره سر» که به تصرف کاسبان و سودجویان درآمده. نگران از دست رفتن طبیعت زیبای این آبشار که حالا با دود بلال و جوجه کباب محاصره شده. نگران جاده «گیسوم» و تونل زیبای جنگلی‌اش که این روزها تبدیل به بازار مکاره پیراهن فروشی و خرت و پرت فروشی شده و نگران طرح تعریض جاده‌های کوهستانی در غرب گیلان

جدول سودوکو

ارقام ۱ تا ۹ را طوری در خانه‌های سفید قرار دهید که هر رقم در سطرها، ستون‌ها و مربع‌های کوچک ۳ در ۳ یکبار دیده شود

۳۱۶۰

آسان

	۳	۱	۴		۲	۹	۵	
		۹		۵		۴		
۵	۹		۷		۴		۱	۸
			۶		۵			
۴	۷		۳		۱		۲	۶
		۵		۷		۶		
	۱	۷	۸		۹	۲	۳	

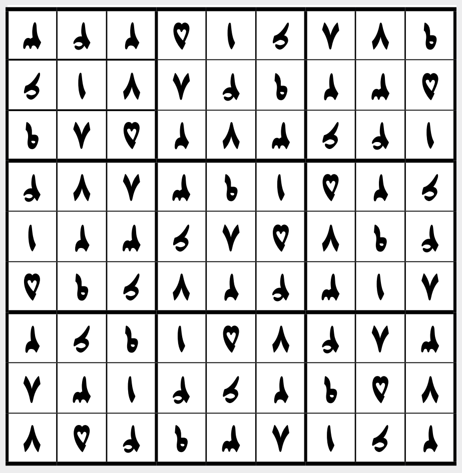

متوسط

			۷					
		۴			۸		۱	
۶				۵	۲		۷	
		۱		۹		۵		۶
۲								۱
۹		۸		۴		۷		
	۶		۹	۳				۲
	۲		۱			۳		
					۴			

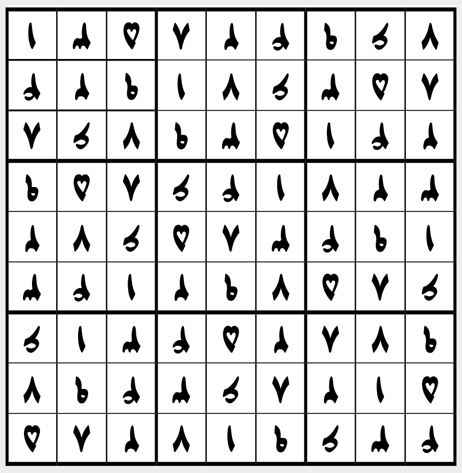

سخت

۷				۲		۵	۶	
	۹	۶		۱			۲	
					۳			
۸	۴				۹	۲		
		۷	۲				۳	۵
			۶					
	۷			۵		۹	۱	
	۳	۹		۸				۴

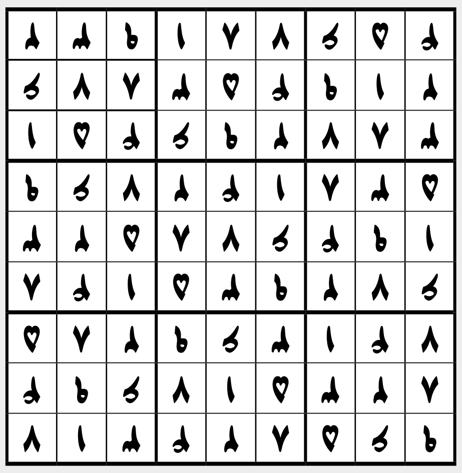

یک جدول با دو شرح

جدول روزنامه *ایران* دارای دو «شرح عادی و ویژه» است. در صورت تمایل به حل دو شرح ابتدا یکی از شرح‌ها را با مداد حل کرده و سپس با پاک کردن جواب شرح اول، به حل شرح دوم بپردازید.

۷۱۱۵

جدول عادی

افقی:

۱- پاسخ و نتیجه عمل تقسیم- عالی‌ترین درجه نظامی
۲- شمشیر- مقابل موافقت- میوه کال
۳- درون- قتلگاه- صاحب حق- وسیله‌ای برای ترمز در خودرو
۴- جمع اسم- فرمانروایی، سروری- تخم مرغ انگلیسی
۵- گل زیبای بهاری- لوله باریک ساقه گیاهان- برگ برنده
۶- یاکریم- سرود، نغمه- نادرست و نامربوط
۷- شمارش- رامشی عهد ساسانی- چشم انداز
۸ - همان «هاگ» است- مگر- زبان و گویشی در کشورمان- پدر فرنگی
۹- از گل‌ها- واجب کردن- والده
۱۰- پشه مالاریا- تنه درخت- بازگشتن و مراجعت کردن
۱۱- مایه ترقی!- عنان، افسار- دامکشی و پوست کَنی
۱۲- شایعه- فلزی سفید و نقره‌ای و سنگین از گروه فلزات واسطه- شهری در «ژاپن»
۱۳- منوال، راه- اقامتگاه مسافر- بی بیم شدن- خانه عشق
۱۴- غریبه نیست- ماشین چاپ اتوماتیک- لکوموتیو
۱۵- عظیم الجثه- محصل

عمودی:

۱- خسیسی- بنایی جالب و تاریخی در «شیراز»
۲- آن را آیینه عبرت دانسته‌اند- ورزشی بین‌المللی
۳- تاقچه بالا- جزئی از اجزای تورات- یک قسم ماهی خوراکی- لباسی زیبا
۴- خودرو- فراوانی- دو یار هم قد
۵ - ظرف آب کوهنورد- نام «چاپک» ادیب چک- پاسخ نومیدکننده
۶- زحمت و گرفتاری- فراوان- فرشته محبت
۷- ثروت، دارایی- خبرگزاری «ایتالیا»- پیرشدن
۸ - تپه کوچک- خواب را شیرین می‌کند- مخلوقات- افزودن «انگلیسی»
۹- از جوایز ادبی- به‌معنی راهنما و رهبر- پدر «آذری»
۱۰- یکپارچگی- مرتبه‌نظامی- مخفی شدن به‌قصد شکار
۱۱- کشیش- معطر- قهرمان شاهنامه که برای اثبات بی‌گناهی از آتش گذشت
۱۲- ماهی کنسروی- لاستیک رویی چرخ اتومبیل- اختراع «برادران مون گلفیه»
۱۳- سوغاتی از «کشمیر»- غربال- بازنده شطرنج- مضمون
۱۴- مرد جوان- تعمیرکار اتومبیل مسافر
۱۵- بخشی از بدن- عدسی

جدول ویژه

افقی:

۱- مالیاتچی و محاسب- کشتی فیلیپ دوم
۲- از عناصر اربعه- کسی که ویژگی‌ها و توانایی‌هایش دیگران را به شگفتی وا دارد- ایالت «هند»
۳- زینت سر خانم‌ها- چهارپا- قطب مثبت باتری- شهرکی در «رودهن»
۴- منش و رفتار انسانی- سومین مرحله زندگی حشره- خرده سنگ
۵- ضد «اولی»- عزیمت کردن- زوبین
۶- جایزه ادبی معتبر- قطب صنعت خودروسازی در جنوب شرقی کشور- جانور بومی امریکای جنوبی
۷- دریاچه «استرالیا»- سازگار- سالخورده
۸- نفوذ تدریجی آب- پرجمعیت‌ترین شهر شمال ایران- ورزش استخری- پرده دریدن
۹- شهر «یخدان رحیم آباد»- عضو تولید صدا- عدد ورزشی
۱۰- کارمند- تخلص «مهدی اخوان ثالث»- جای امن
۱۱- اینجانب!- به‌وجود آورنده- مرکز بازرگانی برجسته فینیقی‌ها
۱۲- خدای سنگی- ییلاق «کرج»- علاقه همراه با اعتقاد
۱۳- خجستگی- تیم «فرانسه»- خارج- پنبه پاک نکرده
۱۴- لقب «بیرانوند» گلر تیم ملی- علم گیاه شناسی- دختر «انگلیسی»
۱۵- مدافع جدید «استقلال»- شبکه‌بندی

عمودی:

۱- نام دیگر سوره «مسد»- برکه تاریخی «قشم»
۲- برنامه صبحگاهی تلویزیون با اجرای «رضا رشیدپور»- مطهر و پاکیزه
۳- عددی با دو صفر- دریافتن- دانه‌بندی یک تصویر چاپی- تخته‌بازی
۴- شهری در استان «اصفهان»- صدای به‌هم خوردن دو چیز فلزی یا بلور- تعجب خانم‌ها
۵- زبان اروپایی- چرم براق- مخفف هستم
۶- فیلم «حاتمی‌کیا»- راه راست یافته- برگزیده و پسندیده
۷- پاداش- گلزن سابق «پرسپولیس»- بلندترین قله
۸- سطح- مهربان- تهاجم کشتی‌گیر به پا- آسیب
۹- ساخت طرح یا جعل ماهرانه چیزی به کمک ذهن- با «گفت» آید- سازنده ساختمان
۱۰- بسیار سخت- دانه‌ای روغنی- نام اولیه قوم ماد
۱۱- لؤلؤ- گلی پربرگ- ناحیه تکلم در مغز
۱۲- حرف هجدهم ابجد- مشابه- توبره
۱۳- شبیه- آبزی تیزدندان دریا- پادشاه اشکانی- پسوند حاصل مصدر
۱۴- علم و فرهنگ- شرکت خودروسازی «هند»
۱۵- فیلسوف شکاک «آلمانی»- هر نوع آش

	۱	۲	۳	٤	٥	٦	٧	٨	٩	١٠	١١	١٢	١٣	١٤	١٥
۱									■						
۲				■							■				
۳			■					■				■			
٤	■						■						■		
٥						■					■			■	
٦					■					■					
٧			■						■						
٨				■				■				■			
٩							■						■		
١٠						■					■				
١١		■			■					■					
١٢			■						■						■
١٣				■				■					■		
١٤					■							■			
١٥							■								

حل جدول عادی شماره ۷۱۱۴

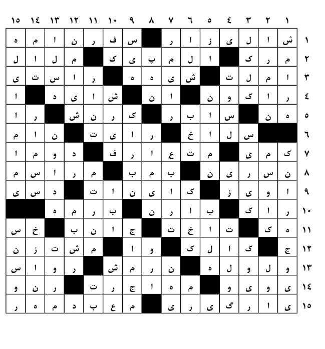

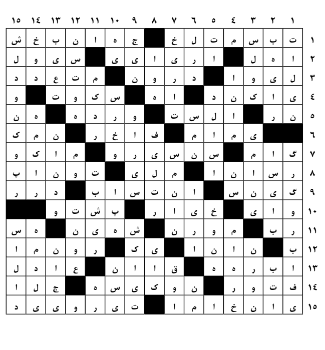حل جدول ویژه شماره ۷۱۱۴